

Svetový deň vody

Svetová zdravotnícka organizácia vyhlasuje každoročne **22. marec za „Svetový deň vody“**. Myšlienka svetového dňa vôd, ktorá vznikla na pôde OSN počas jej konferencie o životnom prostredí a rozvoji v Rio de Janeiro v roku 1992, nachádza každoročne podporu v aktivitách medzinárodných inštitúcií a organizácií, ktoré si uvedomujú význam vody pre život na Zemi .

Na 64. Valnom zhromaždení OSN, ktoré sa konalo dňa 28. júla 2010, bolo prijaté **uznesenie uznávajúce prístup k čistej vode a sanitácii ako ľudské právo**.

Voda a trvalo udržateľné hospodárenie s vodou sú základnými predpokladmi pre ekonomický a sociálny rozvoj a pre zabezpečenie dostatočného množstva potravín pre rastúcu svetovú populáciu. V súčasnosti takmer 140 miliónov ľudí (16 % obyvateľov Európy) stále žije v domoch, ktoré nie sú pripojené na verejný vodovod a asi 85 miliónov ľudí nemá prístup k adekvátnej sanitácii. Podľa odhadov Svetovej zdravotníckej organizácie viac ako 13 000 detí mladších ako 14 rokov zomiera každý rok na hnačkové ochorenia pochádzajúce z vody, väčšinou vo východnej Európe a strednej Ázii.

Hlavným cieľom **Protokolu o vode a zdraví**, ktorý nadobudol účinnosť v roku 2005, je ochrana ľudského zdravia a zlepšenie životných podmienok prostredníctvom lepšieho hospodárenia s vodou, ďalej ochrana vodných ekosystémov za účelom prevencie, kontroly a zníženia výskytu ochorení pochádzajúcich z vody. Cieľom Protokolu je zabezpečiť všeobecný prístup k vode a sanitácii. Kvalita dodávanej vody by nemala predstavovať potenciálne nebezpečenstvo pre ľudské zdravie.

Z údajov Oddelenia hygieny životného prostredia Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi vyplýva, že v roku 2010 bolo v **okrese Spišská Nová Ves** z celkového počtu 36 obcí napojených na verejný vodovod 32 obcí. V okrese je 4 obcí, ktoré nemajú verejný vodovod - Bystrany, Hincovce, Kaľava, Kolinovce. Z celkového počtu obyvateľov je pitnou vodou z verejných vodovodov zásobovaných **86,9 % obyvateľov**. Z 20 obcí v **Gelnickom okrese** má možnosť napojenia na verejný vodovod 14 obcí a z celkového počtu obyvateľov okresu je **68,1 %** zásobovaných pitnou vodou z verejného vodovodu. V okrese ostáva 6 obcí, ktoré nemajú verejný vodovod - Helcmanovce, Henclová, Hrišovce, Richnava, Úhorná a Závadka.

Okrem hromadného zásobovania pitnou vodou prostredníctvom verejných vodovodov, je obyvateľstvo zásobované z individuálnych vodných zdrojov, t.j. vodou z vlastných studní. 80 – 85 % vodných zdrojov pre individuálne zásobovanie nevyhovuje hygienickým požiadavkám a predstavuje trvalé riziko ohrozenia zdravia. Najčastejšie ide o nadlimitné hodnoty indikátorov fekálneho znečistenia, dusičnanov, dusitanov, amónnych iónov a železa. Kvalita vody v individuálnych vodných zdrojoch je negatívne ovplyvňovaná zlým technickým stavom studní, nedostatočnou hĺbkou a nevyhovujúcou likvidáciou splaškových vôd v ich okolí. Vysoké riziko ohrozenia infekčnými ochoreniami je najmä v čase povodní, záplav a porúch kanalizácie.

O význame vody pre život na Zemi hovorí aj staré príslovie **„In vino veritas, in aqua sanitas“** alebo **„Vo víne je pravda, vo vode je zdravie“**.

*Pri príležitosti Svetového dňa vody bude **Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Spišskej Novej Vsi, oddelenie Hygieny životného prostredia, poskytovať dňa 22. marca 2011 (utorok) odborné poradenstvo a konzultácie v oblasti zdravotnej bezpečnosti pitnej vody. Na požiadanie bude bezplatne poskytnuté orientačné laboratórne vyšetrenie vzoriek prinesenej pitnej vody. Vyšetrenie bude zamerané na vybrané základné ukazovatele kvality pitnej vody – dusičnany a dusitany. Bezplatné vyšetrenie sa týka len vzoriek prinesených dňa 22. marca 2011 z individuálneho vodného zdroja - studne (nie z verejného vodovodu) v čase od 8.00 do 13.00 v čistej nádobe v množstve 0,5 l vody.***

*Ing. Jana Murková
Regionálny úrad verejného zdravotníctva
Spišská Nová Ves*